

Góp ý về lời nói đầu dự thảo Điều lệ (sửa đổi)

Lê Đức Bình

Dự thảo Điều lệ (sửa đổi) trình Đại hội X phần Lời nói đầu có ba điểm sửa đổi so với Điều lệ hiện hành: Diễn đạt định nghĩa về Đảng, bổ sung cụm từ “không còn người bóc lột người” vào đoạn nói về mục đích của Đảng, sắp xếp lại các nguyên tắc về xây dựng Đảng. Về vấn đề diễn đạt định nghĩa về Đảng, đã có bài “Định nghĩa về Đảng nên diễn đạt thế nào?” đăng trên Tạp chí Xây dựng Đảng số 8-2005. Bài viết này xin tham gia ý kiến về hai vấn đề còn lại.

Có cần thiết bổ sung cụm từ “không còn người bóc lột người” vào đoạn nói về mục đích của Đảng?

Điều lệ Đảng từ trước đến nay đều nêu: “Mục đích của Đảng là xây dựng n ước Việt Nam độc lập, dân chủ, giàu mạnh, xã hội công bằng, văn minh thực hiện thành công chủ nghĩa xã hội và cuối cùng là chủ nghĩa cộng sản”. Nay Dự thảo kiến nghị bổ sung vào cuối đoạn đó cụm từ “không còn người bóc lột người”. Theo tôi, viết như Điều lệ hiện hành về mục đích của Đảng là rõ, gọn, chặt chẽ. Thêm cụm từ “không còn người bóc lột người” làm cho bức tranh về xã hội cộng sản trở nên khập khiễng, không đầy đủ. Bởi “không còn người bóc lột người” đâu có phải là đặc trưng cơ bản duy nhất của xã hội cộng sản tương lai? Xã hội cộng sản trước hết là xã hội có sức sản xuất phát triển cao dựa trên nền khoa học kỹ thuật tiên tiến, của cải vật chất dồi dào, mọi người làm theo năng lực hưởng theo nhu cầu, nhân dân thật sự làm chủ, không còn giai cấp và đấu tranh giai cấp, xã hội văn minh, nhân ái, mỗi người vì mọi người, mọi người vì mỗi người, con người phát triển tự do, các dân tộc đoàn kết, hợp tác trong một thế giới đại đồng... Đương nhiên không thể kể hết các đặc trưng của xã hội cộng sản tương lai vào Điều lệ Đảng. Cũng vì vậy không cần thiết bổ sung chỉ riêng một đặc trưng của xã hội cộng sản vào đoạn nói về mục đích của Đảng.

Việc nên giữ hay nên bỏ cụm từ “không bóc lột” trong tiêu chuẩn đảng viên liên quan đến việc có cho phép đảng viên làm kinh tế tư bản tư nhân hay không, lại là vấn đề khác cần được xem xét giải quyết riêng với những căn cứ lý luận và thực tiễn có sức thuyết phục, không phải bằng cách chuyển cụm từ đó lên mục đích của Đảng.

Vì những lẽ trên, xin đề nghị: Giữ nguyên như Điều lệ hiện hành, không nên thêm cụm từ “không còn người bóc lột người” vào đoạn nói về mục đích của Đảng.

Có nên phân chia “nguyên tắc” và “các quy định mang tính nguyên tắc”?

Điều lệ Đảng hiện hành, Lời nói đầu (khổ 5 và 6) viết: “Đảng là một tổ chức chặt chẽ, thống nhất ý chí và hành động, lấy lập trung dân chủ làm nguyên tắc tổ chức cơ bản, thực hiện tập thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách, tự phê bình và phê bình, thương yêu đồng chí, kỷ luật nghiêm minh, đoàn kết trên cơ sở Cương lĩnh chính trị và Điều lệ Đảng”.

“Đảng Cộng sản Việt Nam là đảng cầm quyền. Đảng gắn bó mật thiết với nhân dân, tôn trọng và phát huy quyền làm chủ, chịu sự giám sát của nhân dân; dựa vào nhân dân để xây dựng Đảng; đoàn kết và lãnh đạo nhân dân tiến hành sự nghiệp cách mạng. Đảng lãnh đạo tôn trọng và phát huy vai trò của Nhà nước,

Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể chính trị - xã hội; hoạt động trong khuôn khổ Hiến pháp và pháp luật”.

Nay Dự thảo Điều lệ (sửa đổi) trình Đại hội X dự định sửa lại khổ 5 Lời nói đầu là: “Đảng là một tổ chức chặt chẽ, thống nhất ý chí và hành động, lấy tập trung dân chủ làm nguyên tắc tổ chức cơ bản, thực hiện tập thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách, thương yêu đồng chí, kỷ luật nghiêm minh, đồng thời thực hiện các quy định mang tính nguyên tắc là: Tự phê bình và phê bình; đoàn kết trên cơ sở Cương lĩnh chính trị và Điều lệ Đảng; giữ mối liên hệ mật thiết với nhân dân; Đảng hoạt động trong khuôn khổ Hiến pháp và pháp luật”. Và ở khổ 6, bỏ cụm từ “Đảng gắn bó mật thiết với nhân dân” và “hoạt động trong khuôn khổ Hiến pháp và pháp luật” vì đã bổ sung vào đoạn trên.

Theo tôi hiểu, phân chia “nguyên tắc” với “quy định mang tính nguyên tắc” như đoạn sửa trên là không đúng về lý luận và cả về thực tiễn. Các nguyên tắc về xây dựng Đảng là một thể hoàn chỉnh, quan hệ chặt chẽ với nhau.

Chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh là nền tảng tư tưởng và kim chỉ nam cho mọi hành động của Đảng, là nguyên tắc xây dựng Đảng về tư tưởng, chính trị và cả về tổ chức.

Tập trung dân chủ là nguyên tắc tổ chức cơ bản của Đảng, chỉ đạo việc xây dựng các mối quan hệ về tổ chức và sinh hoạt nội bộ đảng.

Tập thể lãnh đạo (đi đôi với cá nhân phụ trách) là nguyên tắc lãnh đạo của Đảng. Nguyên tắc tự phê bình và phê bình nói lên một quy luật phát triển của Đảng. Liên hệ mật thiết với nhân dân là nguyên tắc chỉ đạo mối quan hệ giữa Đảng với quần chúng nhân dân.

Đoàn kết trên cơ sở Cương lĩnh và Điều lệ Đảng là nguyên tắc chỉ đạo xây dựng cơ sở của khối đoàn kết thống nhất trong Đảng.

Để xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh, cần quán triệt đầy đủ các nguyên tắc đó, không được coi nhẹ một nguyên tắc nào, không thể phân biệt cái này là nguyên tắc, cái kia chỉ là quy định mang tính nguyên tắc.

Khổ 6 Lời nói đầu của Điều lệ nói lên mối quan hệ giữa Đảng với nhân dân, giữa Đảng với Nhà nước, đều là những nguyên tắc về xây dựng Đảng. Xóa bỏ cụm từ “Đảng gắn bó mật thiết với nhân dân” và “Đảng hoạt động trong khuôn khổ Hiến pháp và pháp luật” để đưa lên khổ 5, coi là “quy định mang tính nguyên tắc” là không hợp lý. Nó làm cho nội dung khổ 6 trở nên không hoàn chỉnh.

Vì những lẽ trên, đề nghị: Giữ nguyên như Điều lệ hiện hành, không nên xáo trộn khổ 5 và khổ 6 như Dự thảo Điều lệ (sửa đổi).